VERBODEN WAARHEID

VOOR LAND- EN ZEEMACHT

REDE OP 1 DECEMBER 1924 IN
DEN HELDER UITGESPROKEN

DOOR

ALBERT DE JONG

DRUK EN UITGAVE VAN „DE FAKKEL", RIJNSTRAAT 52, AMSTERDAM

VERBODEN WAARHEID

VOOR LAND- EN ZEEMACHT

REDE OP 1 DECEMBER 1924 IN
DEN HELDER UITGESPROKEN

DOOR

ALBERT DE JONG

Uitgeverij „De Fakkel", Amsterdam - 1924

Voorwoord.

Zooals velen bekend zal zijn, hield de heer Alb. de Jong op 1 Dec. j. l. in Den Helder een rede over het onderwerp: „De sabotage in verband met de loonsverlaging". De menschen, welke wij juist meenden te moeten bereiken, waren echter afwezig, omdat hun van hoogerhand uitdrukkelijk verboden was deze bijeenkomst te bezoeken. En er was voldoende „gewapende macht" aanwezig om hem, die het nog in het hoofd mocht halen, het verbod te overtreden, den schrik op het lijf te jagen.

Wij maakten van de rede een „verkort verslag", wat wij hierbij aanbieden. Wij wenschen er op te wijzen dat het gesprokene niet woordelijk is weergegeven omdat wij iedereen in de gelegenheid willen stellen voor een luttel bedrag in het bezit van dit boekje te komen. Het zal sommige aanwezigen opgevallen zijn dat de heer De Jong meestal sprak over mariniers; men houde er echter rekening mee dat bij de meeste Nederlanders, iemand die bij de marine in dienst is, een marinier wordt geheeten, terwijl men van marine personeel diende te spreken. In dezen zin werd dit dan ook telkens door den heer De Jong bedoeld. Vandaar dat wij in dit kleine boekje steeds van marinepersoneel zullen spreken.

Hopen we dat de tegenwerking van de autoriteiten voor ons slechts een goede reclame is geweest. Smaken verboden vruchten niet het best?

G. VERGAAIJ

VERBODEN WAARHEID

voor Land- en Zeemacht

We leven in het vrije en onafhankelijke Nederland en wij kunnen voor de zooveelste maal constateeren dat het militarisme, dat volgens de militaristen noodig is om die vrijheid en die onafhankelijkheid en de eenheid van het Nederlandsche volk te verdedigen en te bewaren, integendeel juist gebruikt wordt om de vrijheid en de onafhankelijkheid te onderdrukken. Want het is wel teekenend dat zij, die de vrijheid desnoods met hun leven moeten verdedigen, niet eens de vrijheid hebben een vergadering als deze te bezoeken en het blijkt dat zij die voor de onafhankelijkheid van het volk hebben te strijden, zelf niet eens zooveel onafhankelijkheid bezitten om even goed een vergadering te bezoeken, ook al wordt hun dat van hoogerhand verboden. We hebben onlangs in Tilburg precies hetzelfde kunnen zien en we kunnen dan ook gerust verklaren dat het praatje van vrijheid en onafhankelijkheid van het Nederlandsche volk een ellendige leugen is en zien duidelijk genoeg dat het militarisme in stand moet worden gehouden door leugen en geweld.

Ook is het leugen en bedrog wanneer over de eenheid van het Nederlandsche volk gesproken wordt, want juist wordt steeds van hoogerhand de taktiek van verdeel en heersch in toepassing gebracht, welke taktiek een van de oorzaken is geweest van den verzetgeest onder het marinepersoneel, waardoor de sabotagegevallen zijn gepleegd.

Deze taktiek van verdeel en heersch hebben wij ten allen tijde op kunnen merken. Toen ten tijde van de distributie bij de boeren graan en andere producten werden gerekwireerd, waren het de soldaten uit de steden die naar het platteland werden gezonden. En wanneer in de industriecentra de bevolking, door den honger gedreven, te hoop loopt, wordt de soldaat van het platteland gebruikt om de straten schoon te vegen. Ook bij de loonsverlaging bij de marine is deze taktiek van verdeel en heersch toegepast, door de gehuwden boven de ongehuwden te stellen en alzoo de saamhoorigheid en de solidariteit een knauw te geven. Wanneer we nu de vraag stellen of de taktiek van sabotage plegen, zooals dat volgens de bladen hier is gebeurd, bij wijze van protest tegen de verslechteringen, juist is; wanneer we antwoord willen geven op de vraag: „Deden deze saboteurs goed of niet goed met hun daad van sabotage?" dan willen wij eerst om ons heen zien naar andere ambtenaren of arbeiders, en we merken dan op dat over de geheele linie bij alle takken van arbeid, de loonen worden of zijn verlaagd.

En het is ook hier weer de taktiek van verdeel en heersch die de werkne-

mers parten heeft gespeeld en de werkgevers deed zegevieren. Men heeft stuk voor stuk de verschillende groepen van arbeiders aangepakt. Eerst waren het de transportarbeiders die het moesten ontgelden en in plaats dat toen alle arbeiders te hulp zijn gesneld om den aanval op de loonen van hun kameraden af te slaan, heeft men de transportarbeiders alleen laten staan en zij hebben verloren. Zoo hebben achtereenvolgens alle arbeidersgroepen hun beurt van loonsverlaging gehad. Men heeft getracht door moties en papieren protesten de loonsverlaging te ontkomen, maar het heeft niet gebaat. En wel hierom niet, doordat de arbeiders zich hebben laten verdeelen, doordat Jan tegen zijn rijksdaalder en Piet tegen zijn drie gulden loonsverlaging streed, in plaats van dat alle arbeiders tegen alle verslechtering gingen vechten. En men heeft nu zoo goed als alle loonsverlaging moeten accepteeren.

De loonsverlaging bij de marine is dus ern onderdeel van de algemeene loonsverlaging, een onderdeel van de zoogenaamde bezuinigings politiek. En vragen we ons nu af: „Wie verlaagt eigenlijk de loonen ?" — dan blijkt dat slechts enkele ministers, die zelf een inkomen hebben van minstens f 360.— per week en straks misschien f 120.— pensioen per week, durven uitmaken dat een marineman met b.v. f 30 per week rond kan komen. Dan blijkt verder dat de Amsterdamsche S.D.A.P.-wethouder Wibaut, millionnair, uitmaakt dat een Amsterdamsche gemeente-arbeider wel met drie gulden minder dan verleden jaar, zijn vrouw en kinderen van alles voldoende kan geven. En dan blijkt ook dat de Twentsche textiel-baronnen-millionnairs uitmaken, dat zoo'n Twentsche arbeider niet meer dan f 20.— behoeft te ontvangen om met vrouw en kinderen fatsoenlijk te kunnen leven. Wel mogen we spreken over de eenheid van het Nederlandsche volk. We komen zoo pas uit Drente, waar werklooze arbeiders, bij de werkverschaffing te werk gesteld, met een loon naar huis worden gezonden van ongeveer zeven gulden per week of f 364.— per jaar. Terwijl men onze Koningin, naar men zegt de rijkste vorstin van Europa, per jaar een bedrag uitkeert van f 1.200.000, zegge een millioen twee maal honderd duizend gulden. Dat is, omgerekend naar den achturigen arbeidsdag (we weten tiouwens niet of ze daarvoor in de termen valt) vijf honderd gulden per uur of nog aanmerkelijk meer dan zoo'n werklooze Drentenaar in een heel jaar weet bijelkaar te scharrelen. En dan worden behalve aan de koningin ook jaarlijks nog groote sommen uitgekeerd aan prins Hendrik, prinses Juliana en de koningin-moeder.

Hebben we, aan de hand van zulke feiten, het recht om te zeggen dat de eenheid van het Nederlandsche volk een leugen is? En is het dan een wonder dat dergelijke toestanden een geest van verzet in het leven roepen, die bij sommigen zich uit in daden van sabotage?

Wij beweren dan ook dat de oorzaak van de sabotagegevallen gezocht moet worden bij de drijvers naar deze toestanden, bij Colijn c.s. En wanneer wij ons met succes tegen de verslechteringen willen verzetten, wanneer wij ons tegen Colijn willen verweren, dan dienen we in de allereerste plaats Colijn te begrijpen en bovenal, dan dienen wij te zijn als Colijn. Want we mogen zeggen wat we willen, maar Colijn is een man uit één stuk, die weet wat hij wil en die doet wat hij wil. Een man, niet alleen van woorden, maar ook van daden. En als wij niet doen als Colijn, als wij geen

daden durven doen, zullen wij niet overwinnen. En nu weten wij wel dat Colijn een machtig bondgenoot heeft. Dat is de honger. En honger is een scherp zwaard. Zoo verloren de textielarbeiders in Twente hun loonstrijd door den honger. De fabrikanten joegen de arbeiders uit de fabrieken de straat op om ze door honger tot overgave te dwingen. Zij gaven hen aan de armoede prijs om hen door de honger van vrouw en kinderen murw te krijgen. En wanneer toen die arbeiders hadden gezegd: „We zullen produceeren zonder den patroon er bij te halen"; wanneer die arbeiders in de fabrieken waren gaan werken om in het onderhoud van hun gezin te kunnen voorzien en wanneer ze dan den patroon hadden uitgesloten, dan had men misschien het zelfde marinepersoneel gezonden, dat nu zoo tegen de verslechteringen sputtert, om die arbeiders met geweld weer uit de fabrieken te verdrijven. Want wel wordt door de mannen van rechts altijd gezegd dat het stoffelijke geen hoofdzaak mag zijn, maar de christelijke regeering en de christelijke fabrikanten zijn in hun handelingen en hun taktiek nooit anders dan zeer materialistisch.

En wanneer het marinepersoneel dan ook niet op deze vergadering aanwezig is, is dit niet anders dan hongervrees. Vrees voor de hap eten die zij nu ten minste nog kunnen krijgen, vrees voor den honger van vrouw en kinderen, wanneer zij worden weggejaagd. En het is dit bondgenootschap van den honger dat Colijn zoo vermetel maakt, dat hem in staat stelde te doen, wat hij gedaan heeft. De verslechtering van het onderwijs, het intrekken van subsidies, het verlagen van de loonen, het invoeren van nieuwe belastingen, het kon allemaal geschieden, door de hongervrees van 't volk. En wanneer deze vrees niet overwonnen wordt, wanneer niet het besef komt dat niet groep voor groep, maar alle arbeiders tegelijk tegen alle verslechtering en tegen iederen aanval hebben te strijden, zullen we nooit overwinnen.

Wanneer we nu vaststellen dat de algemeene loonsverlaging een onderdeel is van de algemeene bezuiniging, komen wij vanzelf tot de vraag: „Wat is het doel van die bezuinigingsplannen van Colijn, wat wil Colijn toch?" En dan is ons antwoord: „Men wil door de bezuiniging de begrooting sluitend maken, om, als die begrooting sluitend gemaakt is, met een nieuwe vlootwet te komen." De troonrede van dit jaar heeft het ons duidelijk genoeg gezegd. We dienen dus nooit uit het oog te verliezen dat iedere gulden die op het loon bezuinigd wordt, iedere gulden die aan nuttige subsidies onttrokken wordt, iedere gulden die door nieuwe belasting betaald wordt, moet dienen om Colijn aan een vloot te helpen. De posterijen kunnen rondkomen, toch moet het loon van de beambten verlaagd, — voor de vloot. De algemeene loonstandaard daalt, toch moet ieder drie gulden per jaar betalen voor z'n rijwiel, — voor de vloot. En heusch, Colijn laat zich door een motie of een optocht niet afschrikken, hij is alleen te overwinnen door daden tegen daden. En wanneer niet begrepen wordt dat de strijd tegen de verslechtering en de loonsverlaging in wezen niet anders is dan een strijd tegen een nieuwe vlootwet, hebben we den geheelen strijd niet begrepen.

We zullen dit trachten duidelijk te maken. We hebben hier in Nederland een vlootwet-commissie gehad en in deze commissie zaten terdege de goede

personen. Daarin had o.a. zitting een eerste klas diplomaat. Dit was zeer goed gezien, want vlootwet en diplomatie hebben zeer veel met elkaar te maken. We vonden in deze commissie ook een zekere mijnheer Zwart, de man die Atjeh overwonnen heeft en die van de bevolking daar wist te vertellen: „Die inlanders zijn wel goede menschen, als ze maar weten dat ze niets hebben in te brengen". Ook deze mijnheer Zwart was in de commissie op z'n plaats, want ook Indië en vlootwet hebben zeer veel met elkaar te maken. Verder vonden we Prof. Struiken, gedelegeerde van den Volkenbond, wat ook weer goed gezien was, omdat de Volkenbond en de vlootwet met elkaar te maken hebben.

In April 1923 kwam het rapport van de vlootwet-commissie. Uit dat rapport bleek ten duidelijkste dat de regeering rekening moest houden met een naderenden oorlog, binnen afzienbaren tijd. Uit alles blijkt dat de regeering hier dan ook rekening mee houdt en het ware te wenschen dat het Nederlandsche volk ook met een naderende oorlog rekening hield. Wanneer het Nederlandsche volk het evengoed begreep als de regeering, dat de loonen worden verlaagd om den komenden oorlog te financieren, dan was er meer kans op succes in den strijd tegen de loonsverlaging.

De commissie zegt dan verder, geen vertrouwen in de voortgaande ontwapening te stellen en we mogen er in dit verband wel op wijzen dat b.v. Van Karnebeek op 6 September 1923 een ontwapeningsrede houdt, waardoor bij het volk nieuwe hoop wordt verwekt, terwijl de koningin in haar troonrede op 18 September, dus 12 dagen later, beweert dat we een nieuwe vloot moeten bouwen.

De vlootwet-commissie zegt dan, en zij kan het weten omdat zij met de heele politieke knoeiwinkel op de hoogte is, dat de Volkenbond niet de minste zekerheid geeft tegen oorlog. Ook de conferentie te Washington heeft niet de macht om den oorlog, die waarschijnlijk in de Stille Zuidzee zal worden ontketend, te verhinderen. Die oorlog, waarin ook hoogstwaarschijnlijk Nederland zal worden betrokken, is hoogstens door de Washingtonsche conferentie verschoven. De regeering weet dit alles en houdt er rekening mee. Dat het Nederlandsche volk dit alles niet weet, er althans geen rekening mee houdt, ligt meestal hieraan, dat al het nieuws van conferenties en Volkenbondsvergaderingen in een voor de meerderheid van dat volk zoo duistere en onduidelijke taal wordt aangeboden, dat de juiste waarheid zoek is. En wanneer wij wat duidelijker tot het volk willen spreken, wordt het, soms met wapengeweld zooals hier, van ons weggehouden. Uit het rapport van de vlootwet-commissie kunnen we dus de conclusie trekken dat er een oorlog nadert en de commissie was dan ook wel van oordeel dat er een vloot moest worden gebouwd. Men kon het er echter alleen niet over eens worden wanneer dit gebeuren moest. Een deel van de commissie wilde n.l. direct een vloot, want men moest zorgen klaar te zijn, en het andere deel wilde eerst bezuinigen op de staatsuitgaven en dan een vloot bouwen. Want, zegt dat deel der commissie: „Het Nederlandsche volk gaat gebukt onder een groote schuldenlast".

Hoewel het dus tijdens de oorlogsjaren goud heeft g e s t r o o m d naar ons land, blijkt dat de schuldenlast van het volk ontzettend is toegenomen. Na den oorlog is deze schuldenlast gestegen tot een bedrag van drie milliard

gulden. Dat wil zeggen dat ieder Nederlander, van de kleinste zuigeling tot den gebrekkigsten grijsaard, gerekend kan worden een schuld te hebben van 450 gulden. Die drie duizend millioen gulden zijn geleend van verschillende groote geldbezitters, door middel van de bankiers. Maar dat doet men niet uit vaderlandsliefde, dat geld leent men zoo maar niet voor niemendal. Voor iedere honderd gulden die geleend is moet ieder jaar opnieuw zes gulden rente worden betaald. Het blijkt dus dat het Nederlandsche volk alleen aan rente heeft te betalen de som van 180 millioen gulden. Stellen we nu dat die heele schuld geleend is door dertig duizend menschen, ieder honderdduizend gulden. Dan moet het Nederlandsche volk aan die dertigduizend menschen ieder jaar aan elk zesduizend gulden uitkeeren. Dat wordt per week honderd en twintig gulden. Die dertig duizend menschen hebben dus geen slag werk te doen, niet anders dan misschien eens in de drie maanden hun hand op te houden. Zij worden immers onderhouden door het Nederlandsche volk. Alleen omdat ze geld bezaten toen het oorlog was. Het doet er niet toe hoe zij er aangekomen zijn; reusachtige winst op de levensmiddelen van arme zwoegers, door 't smokkelen van oorlogsmateriaal naar de oorlogvoerenden, het doet er niet toe, het volk betaalt.

Nemen wij nu in aanmerking wat Colijn ons omtrent de tekorten op de begrooting meedeelde, n.l. dat dit eerst het bedrag van honderdtachtig millioen beliep, dan zien we dat dit juist het bedrag is dat aan voornoemde dertig duizend menschen moet worden betaald. Door deze menschen, die we werkeloozen zullen noemen, in tegenstelling met de werkloozen, niet gratis te onderhouden maar hen nuttigen arbeid te laten verrichten om in hun onderhoud te kunnen voorzien, was de begrooting ook sluitend te maken.

Maar in plaats daarvan gaat men op allerlei manieren bezuinigen. Zoo ook b.v. op de uitkeeringen aan de werkloozen, dat zijn de menschen die geen rente trekken en wel willen werken om in het onderhoud van hun gezin te voorzien, maar die door de maatschappelijke omstandigheden geen werk kunnen vinden en daarom gedwongen zijn tot nietsdoen en hongerlijden. Deze werkloozen nu, waarvan er alleen in 1922 honderdduizend gevonden werden, en in Indië is het niet veel beter, kregen van den Nederlandschen Staat in dat jaar uitgekeerd de som van vier millioen gulden. En nu zijn het juist de werkeloozen, zij die de honderdtachtig millioen binnen halen, die het hardste schreeuwen om bezuiniging, om desnoods nog maar wat af te knijpen van de werkloozen, of nog liever de heele werkloozenuitkeering stop te zetten.

Omdat dus de staat een grooten schuldenlast heeft en niet rond kan komen, kwam de strrijd om de vlootwet. Dat de vloot er komen moet, daarover zijn allen het eens. Men kon het er alleen maar niet over eens worden, wat het eerst moest worden doorgevoerd, de vlootbouw of de bezuiniging.

Maar voor ons geldt een heel andere vraag. Voor ons geldt niet de vraag: hoeveel millioenen zal men besteden aan de vloot? voor ons geldt de vraag of we gehoorzaam zullen zijn aan den dood. Veertig millioen menschen zijn in den afgeloopen oorlog gevallen, uitgemoord, alleen uit angst voor den dood. Men ging den dood op het slagveld tegemoet, uit angst voor den dood die wachtte, wanneer men niet naar dat slagveld ging, wanneer men dus den dienst aan den krijg weigerde. En omdat men niet zijn leven durfde geven voor den vrede, voor hooge idealen, voor het opwaarts

voeren van het menschdom, gaf men dat zelfde leven voor een leugen, voor materieele belangen, voor den ondergang van 't menschdom. En de smadelijke dood in de stinkende loopgraven en modderige plassen verkoos men boven den heldendood voor vrede en menschelijkheid.

Maar waarom wil Colijn een nieuwe vloot, waarom voert hij zijn taktiek van bezuiniging, zijn politiek van nieuwe belastingen, van verslechtering van sociale wetgeving? We gaan weer even in de geschiedenis terug. We gaan zien wat er aan de vlootwetgeschiedenis vooraf is gegaan. Vóór Colijn minister van financiën werd, was hij reeds directeur van de Bataafsche Olie-Maatschappij. Als directeur van die maatschappij heeft hij onderhandelingen aangeknoopt met een Engelsche olie-maatschappij. Ondanks alle democratie en ondanks alle parlementarisme sloot het Nederlandsche kapitaal een verbond met het Engelsche kapitaal. Buiten de heele volksvertegenwoordiging om. En hoewel een gewoon burger altijd zeer veel moeite moet doen om bij een minister te worden toegelaten, werd Colijn, die toen geen minister was, altijd even vriendelijk ontvangen en liep de verschillende ministeries in en uit. Tenslotte bleek, dat het Nederlandsche kapitaal door de oliemaneuvres van Colijn c.s. innig aan het Engelsche kapitaal was verbonden. Van dien tijd zien we de verbonden Engelsche en Nederlandsche oliekapitalisten samenwerken onder den naam de Royal Dutch of wel onder de naam van de Koninklijke Nederlandsche Petroleum Maatschappij.

Waarvoor zocht Colijn steun bij de Engelsche oliekapitalisten? Omdat Engeland in het bezit is van een groote vloot, die de oliebelangen kan beschermen en verdedigen als het noodig is. Omdat het kleine, zwakke Nederland, als de oliebelangen van de Nederlanders in de knel mochten geraken, niet in staat zou zijn om die belangen voldoende te beschermen.

Maar het spreekt dan ook vanzelf, wanneer de bezitters van olieaandeelen kunnen rekenen voor hunne belangen, op de hulp van de Engelsche vloot, zij zelf ook voor een deel voor die vloot moeten zorgen en dat zij ook hebben te zorgen dat hunne belangen op de een of andere wijze te verdedigen zijn. Vandaar dat het gaat zooals het gegaan is, vandaar dat Colijn zorgt voor een vloot. Toen de Geer minister van financiën was, is het reeds geprobeerd, maar minister de Geer was weerbarstig en zei: het gaat niet, bij den tegenwoordigen stand van 's lands financiën is het onverantwoordelijk om een vloot te bouwen. Toen heeft de regeering minister de Geer losgelaten, toen moest hij de laan uit, want Colijn moest een vloot hebben. Minister de Geer zag geen kans om de gelden voor een nieuwe vloot te vinden, want, ging hij zeggen: „Als wij bij een nietsluitende begrooting ook nog geld gaan uitgeven voor een nieuwe vloot, dan willen de bankiers ons geen geld meer geven en als de bankiers ons geen geld meer leenen, dan kunnen wij de zaak niet loopende houden; dan kunnen we de salarissen niet meer uitbetalen, dan kunnen we de pensioenen niet meer uitbetalen, dan loopt de boel in 't honderd en daar wil ik de verantwoordelijke persoon niet voor zijn". Uit dit alles blijkt ten duidelijkste wie er tenslotte regeert. Dat zijn niet de ministers, dat zijn niet de Kamerleden, die uren aaneen in het parlement zitten te praten, dat is niet het volk dat bij iedere verkiezing naar de stembus loopt, maar dat zijn in de laatste instantie de bankiers, de geldbezitters, die geen geld meer willen geven als dat geld niet goed bewaard is.

De bankiers, die hun geld vasthouden als ze niet zeker weten dat hun belangen goed beschermd worden, de bankiers die het crediet stopzetten, als het geld voor — in hunne oogen — verkeerde doeleinden gebruikt wordt. Zij zijn het die regeeren. En dan mogen de Kamerleden praten zooveel zij willen, dan mag het volk stemmen en kiezen naar hartelust, als de geldbezitter wil, staat de staatsmachine stil. Vandaar dan ook dat de Engelsche sociaal-demokraten absoluut niets konden bereiken zonder de goedkeuring van de bezitters. Alleen als MacDonald de belangen van de bezitters voldoende verzorgde, mocht hij iets ten gunste der proletariers doen. Zoo ging het ook in Duitschland, waar de sociaal-democraten alleen iets konden uitrichten als de belangen van de geldschieters voldoende waren gewaarborgd.

Eerst het kapitaal en dan de arbeid. Minister de Geer zag dan ook geen kans om Colijn aan een vloot te helpen. Colijn moest een vloot hebben.

De Geer kon dus gaan en Colijn zou zelf de teugels in handen nemen. Colijn is ook leider van de anti-revolutionaire partij en hoofdredacteur van „De Standaard". En bij alles wat hij doet, onverschillig waar en wanneer wij Colijn aan het werk zien, bij iedere betrekking die hij bekleedt, zorgt Colijn voor de vloot. In „De Standaard" schrijft hij hoofdartikelen. Lezen wij deze hoofdartikelen, dan vinden we meestal dezen toon: De mensch is in zonde geboren, deze zonde is onuitroeibaar; wat hij ook doet of laat, de mensch is een zondig wezen. De oorlog is een gevolg van de zonde van de menschen en omdat de zonde onuitroeibaar is, zoo is ook de oorlog onuitroeibaar. Met andere woorden: maak je maar klaar voor den oorlog, er is geen ontkomen aan. En vandaar dan ook, dat onder de christenen zooals Colijn, zoogoed als geen verzet tegen den oorlog is. Integendeel, men aanvaardt den oorlog als een onvermijdelijk geschenk van God. Van dien kant ondervindt Colijn dan ook niet den minsten tegenstand. Zij die meenen dat Colijn, als hij van baantje verandert, ook in zijn werk verandert, vergissen zich. Als directeur van de Koninklijke, als redacteur van „De Standaard", als minister van financiën, altijd is hij dezelfde man, altijd dezelfde Colijn die weet wat hij wil en die doet wat hij wil, die zorgt voor een vloot. En dat doet hij om de beteekenis die de vloot heeft voor de oliebelangen, voor de belangen die Holland heeft bij Indië.

Want Holland heeft ook zeer veel belang bij Indië. Indië is n.l. door de Hollanders beschaafd. En let nu eens op. Is het ooit in het brein van een Hollander opgekomen om de Eskimo's te beschaven? Waarom niet de beschaving naar het land van de Eskimo's, en waarom wel naar Indië?

Indië is een rijk land. In Indië is geld te verdienen, bij de Eskimo's niet. Indie heeft een bevolking van wel tien maal zooveel inwoners als Nederland zelf. En die bevolking werkt soms een heele week voor een paar gulden op de rijstvelden, op de suiker- en tabakplantages en bij de petroleumbronnen.

Kortom, uit die Indische bevolking is geld te halen, Verdienden de Nederlandsche kapitalisten in 1919 in Indië geen anderhalf milliard gulden? Bovendien, in Indie zit petroleum. En om de petroleum moet Colijn denken, daarom draait alles, daarom ook gaat de volgende oorlog. Leerrijk is ook hier weer wat we in Mexico zien gebeuren. Sedert men daar groote hoeveelheden petroleum heeft ontdekt, verkeert dat land gestadig in binnenlandschen oorlog.

Wat gebeurt er namelijk? Twee belangengroepen, de Engelsche en de Ame-

rikaansche, betwisten elkaar de heerschappij en nu stoken Amerikaansche kapitalisten onrust in Mexico, opdat de Amerikaansche regeering in kan grijpen om de Amerikaansche belangen te beschermen. En zoo zal eens een Nederlandsche vloot noodig zijn om de Nederlandsche belangen in Indië te beschermen. Colijn moet voor die vloot zorgen en daarvoor kwam hij in de plaats van de Geer en diende zijn vlootwet in.

Nu zijn wij genaderd tot de berucht geworden vlootwetverwerping. Colijn kon voor zijn vlootplannen geen meerderheid krijgen. De vlootwet werd met 50 tegen 49 stemmen verworpen en het kabinet diende zijn ontslag in. Wat was er dan wel gebeurd, dat Colijn, die een vloot m o e s t hebben en daarvoor al zijn best had gedaan, toch verslagen werd? De S.D.A.P. had een volkspetitionnement tegen de vlootwet op touw gezet. Een millioen twee honderdduizend meerderjarige Nederlanders hebben laten blijken geen vlootwet te willen. Meetings zijn belegd en een groot deel van 't volk heeft getuigd geen vlootwet en ook geen oorlog te willen. Toen de verwerping van de vlootwet een feit geworden was, kwam de S.D.A.P. verheugd tot het volk met de woorden: „Ziet ge nu, welk een macht wij hebben ontplooid, welk een macht het parlement ontwikkelen kan, wanneer het om hooge belangen gaat? Wanneer wij b.v. een zetel minder hadden veroverd en deze in handen van rechts was gevallen, was de vlootwet misschien niet verworpen geweest en dan had het volk kunnen betalen". Zoo heeft de S.D.A.P. de eer naar zich toe gehaald en het doen voorkomen, alsof de verwerping aan haar te danken was.

Maar wij hebben terstond beweerd, dat dit een leugen was. Het is niet alleen de volkswil geweest, die de Tweede Kamer de vlootwet deed verwerpen. In het kapitalistisch kamp waren de meeningen zelve verdeeld. Toen we de bewuste vlootwetcommissie bespraken hebben we er op gewezen, dat de meeningen verdeeld waren. En zoo was het in het geheele kapitalistische kamp. Verschillende bourgeoisbladen hebben uitvoerige beschouwingen gewijd aan het vlootwetvraagstuk. Aan den eenen kant voelde men de noodzakelijkheid van een vloot, aan de andere kant voelde men ook heel goed de bezwaren die verbonden waren aan de aanneming van de vlootwet. Wanneer door aanneming de staatsbegrooting moeilijker sluitend is te krijgen, zoo redeneerden sommige bladen, dan willen de banken geen geld meer geven. Dan raakt dus het crediet van den staat in gevaar. En als het crediet van den staat in gevaar komt, dan, en dit is het ergste wat gebeuren kan, dan zakt de gulden. En de gulden moet g a a f blijven. Want als men voor een bankbiljet van honderd gulden, geen honderd gulden meer geven wil in het buitenland, maar slechts 90 of 80 of zelfs nog minder, dan beteekent dat, dat de vloot nog veel duurder wordt. En niet alleen de vloot wordt duurder, maar alles wordt duurder, ook het materiaal voor het leger enz. En het is deze campagne van de bladen geweest, die sommige, op kapitalistisch standpunt staande kamerleden er toe gebracht heeft, hun stem aan het ontwerp te onthouden. Men begrijpe dus goed, zij stemden niet tegen omdat ze geen vloot en geen oorlog wilden, neen, zij stemden tegen omdat ze op dat oogenblik, met het oog op de gaafheid van den gulden, geen vlootwet wilden. Dit is wel duidelijk gebleken, want in sommige bladen, die de meening van Kamerleden die tegen hadden gestemd, verkondigden, werd er oogenblikkelijk op gewezen dat er in ieder geval een vloot moest worden gebouwd.

Colijn wist dus zeer goed wat hem te doen stond. Zij die er op hadden aangedrongen om eerst de gaafheid van den gulden te verzekeren en dan een vloot te bouwen, bleken de overwinning te hebben behaald. Er was dus nog niets verloren. Door dezen menschen hun zin te geven, zou Colijn evengoed een vloot knnnen krijgen. Dat moest dus gebeuren. Het kabinet had zijn ontslag ingediend, maar werd verzocht aan te blijven. En het bleef. Dit geval is tot nog toe eenig in de geschiedenis. Het parlement had in ieder geval laten blijken, niet van de plannen van de regeering gediend te zijn. m.a.w. de volksvertegenwoordiging had de regeering duidelijk te verstaan gegeven: „Ge kunt gaan". En de koningin, die wel beweerd had, dat het moreele peil van het nederlandsche volk moest worden opgevoerd en dat het hiervoor aansprak maakte op de steun van het parlement, deze koningin stoorde zich niet aan den uitspraak van het parlement en riep dezelfde regeering terug. De regeering kwam terug en zonder fierheid zette zij haar eigen meening, dat eerst een vloot moest worden gebouwd, opzij, en beloofde de meening van anderen te zullen uitvoeren: eerst bezuinigen en dan een vloot. De troonrede van dit jaar heeft het ons duidelijk genoeg gezegd: „De financiëele vooruitzichten zijn verbeterd, andermaal zullen u voorstellen voor nieuwen vlootbouw worden voorgelegd". We weten het dus, er zal weer een vlootwet worden ingediend. Dan kan de S.D.A.P. weer een petitionnementsactie voeren. Maar wij zijn van meening dat zij nooit konsekwent een anti-militaristische actie kan voeren.

Toen de vlootwet verworpen was stelde zij voor met de Roomschen te regeeren en dan te bezuinigen op het militarisme. Dit is echter half werk. Het gaat niet om b e z u i n i g i n g op het militarisme, maar om a f s c h a f f i n g van het militarisme. En we zouden de sociaal-democratische moeders wel eens willen zien als haar jongens ten offer vallen aan het militarisme waarop b e z u i n i g d is en wij zouden diezelfde moeders wel eens willen zien als haar jongens verdronken zijn in de heete wateren van de Stille Zuidzee, verdronken, strijdend op een h a l v e vloot. En dan zouden we vragen: „Ziet u nu in, dat het niet uitmaakt, of een vloot vijftig of honderd millioen heeft gekost? Ziet u nu in dat de moedersmart even schrijnend is of haar jongen sneuvelt op een groote of een kleine vloot?"

Hebben ook de soc. dem. niet laten weten dat zij Indië willen behouden voor den staat? Maar ook in Indië komt een nieuwe geest van menschen, die het vaderland opeischen voor de vaderlanders. En 't is voor een deel hiertegen dat Colijn zijn vloot bouwt. De vloot zal straks op moeten treden als de Indiërs hun vaderland op zullen eischen. Want Indië is het vaderland van de Indiërs en niet van de Hollanders. Als die inlanders hun vaderland opeischen komen de Nederlandsche belangen in gevaar, dan komt er onrust, dan wordt de koers van de aandeelen lager, dan moet de vloot het materieel leveren om de orde te herstellen. Spreekt men soms over het gele gevaar in het Oosten, voor de Indiërs is er slechts een b l a n k gevaar. Want het gaat er straks om, wie die Indische arme sloebers uit zal buiten. En dat b l a n k e g e v a a r is het kapitalisme. De blanken kunnen in Indië alleen nog maar heerschen door leugen en geweld. Zij hebben in Indië het vuurwater (jenever), de syphilisziekte en den honger gebracht. Men heeft de Indiërs, wiens hoofdvoedsel wordt gevormd door de rijst, gedwongen andere, duurdere producten te verbouwen en toen eens een kapitein van een schip van de Oost Indische Compagnie naar

een streek waar al te weinig rijst was geteeld, zoodat er hongersnood heerschte een schip met rijst had gezonden, werd hem voor die daad een berisping gegeven: daarvoor waren de schepen niet bestemd.

Wanneer de arbeiders nu niet oppassen, zien de bruine arbeiders in de blanke arbeiders hun vijanden, dan beschouwen zij hen als handlangers van de kapitalisten, inplaats van hun mede-lotgenooten. Zoo zal het gaan in Ned. Indië, zoo zal het ook gaan in Eng. Indie. Ook daar kan de Eng. regeering alleen nog heerschen door geweld. We wijzen maar op de vele opstanden in Britsch Indie en op de Ghandi-beweging. Colijn ziet deze kwestie zeer goed, de arbeiders niet. En wanneer het eenmaal zoover komen mocht dat de botsing onvermijdelijk op een rassenoorlog uitloopen moet, dan hebben wij te zorgen dat de bruine arbeiders in hun blanke arbeiders niet hun vijanden maar hun broeders zien. Dan hebben wij te zorgen door daden van solidariteit, door kleur te bekennen, het gevaar van een algeheele uitmoording af te wenden en den strijd van r a s tegen r a s, om te zetten in een strijd van arbeiders tegen bourgeoisie. Dat kunnen wij doen door te toonen, nu reeds dat wij de vloot niet willen. En als Colijn de bezuiniging heeft doorgevoerd en de Tweede Kamer hem zijn vloot geeft, omdat de begrooting sluit, eerst dan begint onze strijd. Als Colijn niet meer praat, maar daden doet, dan zullen wij hetzelfde moeten doen. Want wie b e t a a l t tenslotte de vloot? Toont het karakter als we zeggen geen vloot te willen en we gaan zonder protest met onze belasting naar Colijn? Maar bovenal, als het werkelijk ernst is, als we werkelijk geen vloot en geen oorlog willen, dan hebben we de vloot niet te bevolken. Dan hebben de duizenden moeders, die in optochten hebben meegeloopen met opschriften als: „Weg met den oorlog", „de wapens neer" en dergelijke leuzen, haar kinderen in deze richting op te voeden, dat zij de vloot uit zuivere beginselen van vredeswil niet m o g e n bevolken. Dan hebben deze moeders haar zonen af te houden van den dienst aan den dood. En als de staat met wapengeweld deze jongens opeischt, dan hebben deze moeders haar jongens uit zuivere moederliefde te beschermen en te verdedigen tegen de dood in de heete wateren van verre zeeën. Dan hebben de moeders en de vaders en de meisjes en de jongens een macht te vormen om die misdaad te voorkomen. Dan komt het oogenblik van de massale dienstweigering, dringender dan ooit. Want dan gaat het om leven of dood. Wij hebben het betreurd dat het marinepersoneel hier niet aanwezig is, maar zij hebben getoond de autoriteiten tegen te willen werken. Zij hebben te begrijpen dat het om hoogere belangen gaat dan een paar gulden minder loon. Zeker, wij stellen de loonsverlaging niet gering, maar hooger stellen wij de nieuwe misdaad van een nieuwe menschenslachting. En het is ook het marinepersoneel waar wij op rekenen in den strijd tegen die menschenslachting. In dien strijd zijn vele middelen te gebruiken. We hebben goed te begrijpen: het gaat er om of wij op het beslissende oogenblik ons leven willen geven voor Colijn of voor den vrede. Laten we ons opwerken tot meesters over ons zelf. Laten wij, naarmate van onze krachten, meewerken aan de zaak die wij hoog achten. Verblijdend is 't voor ons, dat sommigen althans weten, welke middelen kan worden gebruikt. Laat ons desnoods bereid zijn om te sterven voor de gedachte:

„NOOIT MEER OORLOG".